

Jaarverslag van het Nederlands Instituut

Passie, is het woord van het jaar 2014. Passie is de drijvende kracht. Passie voor je vak, passie voor je bedrijf, passie voor je vereniging en passie in alles wat je doet. Passie geeft energie en doet dingen lukken. In dit jaarverslag een beeld van wat het NIBI met die passie voor biologie en voor biologen heeft betekend in 2014.

De wereld is volop in beweging, de maatschappij wordt geconfronteerd met nieuwe kansen en bedreigingen. In veel kansen en in een aantal bedreigingen speelt de stormachtige ontwikkeling van de biologie een rol. Nieuwe moleculaire mogelijkheden dienen zich aan. In het ziekenhuis, maar ook in je directe omgeving. Nieuwe geneesmiddelen, het 1000-eurogenoom en nieuwe forensische technieken maken nieuwe discussies los. Moet je alles willen weten, wat doen we met de bijvangst en hoe gaan we om met het eigendom van je sequentie? Ook op het gebied van voedsel en voedselveiligheid staan ontwikkelingen niet stil. Hoe schakelen we om naar duurzaamheid, hoe gaan we om met ziekten en plagen en waar ligt de grens in termen van biodiversiteit? Tets verder uit beeld, maar daardoor niet minder belangrijk, is de toenemende rol van biologie in de maakindustrie en de daarbij horende discussie over biomassa en duurzaamheid. Het speelveld waarin het NIBI opereert is breed en divers.

De zaken waarmee het NIBI zich bezig houdt zijn begrijpelijkerwijs ook breed en divers. In dit jaarverslag een beknopt beeld langs de lijnen van de NIBI-doelgroepen. Daarvoor, zoals gebruikelijk, een kort overzicht van formele stand van zaken bij het NIBI.

NIBI

In de loop van 2014 kwamen er bijna evenveel nieuwe leden bij als dat er opzeggingen binnen kwamen. Eind 2013 stonden er 5051 betalende leden in de administratie. Eind 2014 waren dat er 4960. Het uiteindelijke verschil van 90 ingeschreven leden wordt voornamelijk veroorzaakt door het royement van 59 wanbetalers. De betalende leden hebben overigens wel het begrote bedrag aan contributie binnengebracht. We hebben in 2014 een grote actie kennismaken met het NIBI en met *Bionieuws* gehouden. Deze actie heeft twintig leden opgeleverd. Dat moet beter kunnen; we gaan met passie aan de slag om mensen over de streep te trekken.

In 2014 vergaderde het NIBI-bestuur vijf keer. De bestuursvergaderingen gingen over een reactie op de visie van de overheid op het hoger onderwijs en over de rol van het Implementatieplan Nieuwe Biologie daarin. Daarnaast werd nagedacht over een grotere betrokkenheid van het bedrijfsleven bij het NIBI. Het spreekt voor zich dat ook de enorme hoeveelheid activiteiten van het NIBI en de nieuwe mogelijkheden in de NIBI Academie onderwerp van gesprek waren. Het op orde krijgen houden van de financiën was een ander gespreksonderwerp.

Het bestuur bestond eind 2014 uit de volgende leden:

Prof. dr. Stanley Brul (vz.)	2009
Drs. Bas Reichert (vicevz.)	2009
Drs. Harm Jaap Smit (penn.)	1997
Drs. Leen van den Oever (secretaris)	2001
Prof. dr. ir. Rudy Rabbinge	2000
Drs. John van der Willik	2004
Michiel Boekhout, MSc	2008
Dr. Peter Bertens	2008
Prof. dr. Oscar Kuipers	2013
Ir. Marjolijn Coppens	2013
Dr. Roy Erkens	2014
Jeffrey Verhoeff	2014

Tijdens de Algemene Vergadering van 23 april 2014 werden dr. Peter Bertens en Michiel Boekhout, MSc herkozen voor een volgende periode. Prof. dr. Eddy van der Meijden, drs. Sanne Sluimer en Saskia Kliphuis namen afscheid van het bestuur.

Op het NIBI bureau werkten in heel 2014 acht vaste medewerkers (6.0 fte). Drs. Gert van Maanen (hoofdredacteur), drs. Jeroen Scharroo (redacteur) en Maartje Kouwen, MSc. (redacteur) maakten samen twintig nummers van *Bionieuws*. Er werden twee themanummers uitgebracht: Verduurzaming landbouw en Voeding en gezondheid. Er werd ook een groot lezersonderzoek gedaan naar digitalisering van *Bionieuws*. De redactie heeft inmiddels een plan van aanpak gemaakt voor aanvullende

digitale informatievoorziening. De redactie werkte ook mee aan de online communicatie in het basisonderwijs en verleende eind redactionele ondersteuning bij allerlei producties van het NIBI. Ze werden voor de vormgeving op free lance basis bijgestaan door Annemarie Roos.

Karianne Djoyoadhiningrat-Hol, MSc was als Projectleider *Biologie Plus* verantwoordelijk de activiteiten in het basisonderwijs. Het gaat daarbij om doorlopende online communicatie, een conferentie, teamtrainingen en begeleiding van scholen op gebied van Natuur, Wetenschap en Technologie.

Drs. Tycho Malmberg was eind-verantwoordelijk voor projecten in het voortgezet onderwijs. Het gaat daarbij om productie van lesmateriaal over thema's die meer aandacht verdienen, maar vooral ook om de onderwijsconferenties voor het voortgezet onderwijs. In 2014

ging het om de achtentwintigste onderwijsconferentie bovenbouw havo/vwo en de eerste conferentie voor vmbo en onderbouw met het thema Vaardig in het VMBO.

Dr. Ingeborg Scheurwater had de verantwoordelijkheid voor arbeidsmarktonderzoek, carrièreadvies en arbeidsmarktvoorlichting, coördinatie van arbeidsmarktgerichte trainingen en de Studiespecial Biologie voor havo en vwo. Daarnaast voerde zij het secretariaat van het Landelijk Overleg Studieadviseurs Biologie en Biomedische Wetenschappen en het Overleg Hoger Onderwijs Biowetenschappen.

Rina van Rooijen was verantwoordelijk voor de ledenadministratie en voor de financiële administratie. Verder beheerde zij de vergaderruimtes.

Drs. Leen van den Oever voerde de directie van het bureau en was vooral

actief in de externe communicatie en in een grote diversiteit van commissies en overlegplatforms. Verder werkte hij actief mee aan het marktonderzoek bij bedrijven die biologen in dienst hebben. Alle medewerkers hebben zich in 2014 ingezet voor het realiseren van een duurzaam gezonde financiële situatie bij het NIBI.

NIBI, de vereniging met passie voor biologie

Passie voor biologie krijgt op allerlei manieren vorm bij het NIBI. We willen er zijn voor biologen, voor leden en toekomstige leden met: carrièreadvies, met netwerkmogelijkheden, met nieuws in *Bionieuws*, met nieuwtjes via de website en via nieuwsbrieven en met spraakmakende activiteiten. We willen er zijn voor de biologie met invloed op politieke beslissingen, met heldere presentatie van de biowetenschappen, met invloed op de inhoud van het onderwijs, met het zichtbaar maken van de rol van

voor Biologie over het jaar 2014

Winst- en verliesrekening 2014		Realisatie 2013	Begroting 2014	Realisatie 2014	Begroting 2015
1	Inkomsten				
1.1	Bionieuws	25,289	25,000	37,622	35,000
1.2	Arbeidsmarkt	9,000	15,000	30,000	30,000
1.3	HO/Wetenschap/NIBI Academie				15,000
1.4	Voortgezet onderwijs (VO)				305,000
1.5	Primair onderwijs (PO)				90,000
1.6	Vergoedingen diensten				9,000
1.7	Contributie	357,421	370,000	376,410	440,000
1.8	Bureau en bestuur				1,000
1.9	Overige opbrengsten	13,154	10,000	9,875	1,000
	Bijzondere lidmaatschappen	58,185	64,000	82,795	
	Conferenties	202,861	245,000	258,271	
	Projecten en bureau	197,198	160,000	191,329	
1.10	Totaal	863,108	889,000	986,302	926,000
2	Kostprijs van de omzet				
2.1	Directe kosten Bionieuws	145,776	133,000	122,104	145,000
2.2	Directe kosten arbeidsmarkt	5,399	10,000	8,246	6,000
2.3	Directe kosten HO/Wet/NIBI Acad				7,000
2.4	Directe kosten VO				165,000
2.5	Directe kosten PO				45,000
2.6	Directe kosten diensten				1,000
2.7	Directe kosten contributie				4,000
2.8	Directe kosten bureau en bestuur				2,000
2.9	Directe kosten overig	2,719	9,000	5,908	1,000
	Directe kosten conferenties	122,552	129,000	145,363	
	Directe kosten projecten en bureau	124,806	80,000	115,170	
2.10	Totaal	401,252	361,000	396,791	376,000
3	Bruto marge	461,856	528,000	589,511	550,000
4	Kosten				
4.1	Personeelskosten	392,322	400,000	422,013	432,000
4.2	Afschrijvingen	8,503	7,000	7,925	8,000
4.3	Huisvestingskosten	64,134	65,000	65,398	66,000
4.4	Overige bedrijfskosten	42,928	55,000	39,925	43,000
4.5	Totaal	507,887	527,000	535,261	549,000
5	Resultaat bedrijfsvoering	-46,031	1,000	54,250	1,000
6	Overig				
	Rente baten en lasten	-210	1,000	1,710	1,000
	Verenigingsresultaat	-46,241	2,000	55,960	2,000

Verkorte balans per 31 december 2014		31 dec '14 *1000	% balans-totaal	31 dec '13 *1000	% balans-totaal
1	Activa				
	Vaste activa				
1.1	Materiële vaste activa	18	3,0	26	4,6
1.2	Totaal vaste activa	18	3,0	26	4,6
	Voorraad				
1.3	Voorraad lesmateriaal	0	0,0	1	0,2
	Vlottende activa				
1.4	Vorderingen en overlopende activa	311	51,5	323	56,6
1.5	Effecten	39	6,5	36	6,3
1.6	Liquide middelen	236	39,0	184	32,3
1.7	Totaal vlottende activa	586	97,0	543	95,2
	Balanstotaal (activa)	604	100	570	100
2	Passiva				
	Eigen vermogen				
2.1	Verenigingskapitaal	182	30,1	126	22,1
2.2	Kortlopende schulden	422	69,9	444	77,9
	Balanstotaal (passiva)	604	100	570	100

biologie in de economie en met maatschappelijke communicatie over voeding gezondheid en duurzaamheid. We willen vooral biologen met passie voor de biologie met elkaar verbinden, een sterk netwerk maken en passie voor biologie uitstralen in de maatschappij.

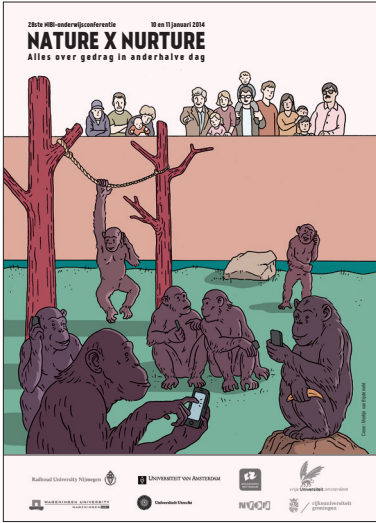
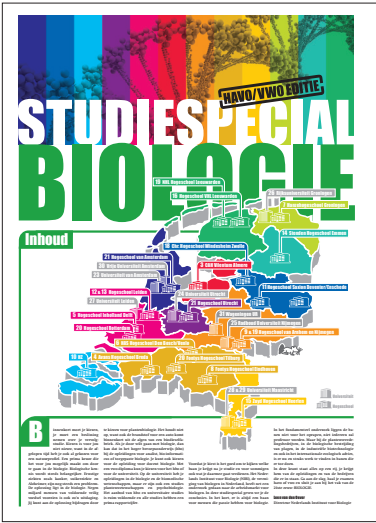
In 2014 hebben we bekende en nieuwe stappen gezet om ons doel te bereiken. Als je iets wilt, dan moet je ook wat doen. Hieronder een greep uit de zichtbare en onzichtbare activiteiten van het NIBI in 2014, gepresenteerd langs de lijnen van doelgroepen van het NIBI.

NIBI leden
Het meest zichtbare wat we voor de leden hebben gemaakt is *Bionieuws*. Twintig nummers actuele biologie thuisbezorgd. Ok op www.nibi.nl werken we voor de leden. We hebben er bijvoorbeeld de uitkomsten van het marktonderzoek onder werkgevers

Toelichting bij het financiële verslag

2014 is voor de vereniging ook in financiële zin gunstig verlopen. We hebben activiteiten anders aangepakt waardoor op kosten kon worden bespaard en we hebben nieuwe zaken ontwikkeld die direct toevoegen aan het resultaat. Het resultaat wordt ook positief beïnvloed door een incidentele activiteit, het arbeidsmarktonderzoek 2014, met een opbrengst van circa 25.000 euro. In 2014 is veel aandacht besteed aan een nieuwe inrichting van het financiële systeem met de bedoeling om meer aansluiting te krijgen bij de werkelijke activiteiten van het NIBI. Hiernaast is voor 2015 een bij die verandering passende begroting

gemaakt. De jaarrekening 2014 kon overigens niet anders dan via de lijnen van de oude begroting worden opgesteld. Het is belangrijk om op te merken dat in de directe kosten steeds de kosten exclusief personeel zijn opgenomen. Sommige activiteiten kunnen een grote bruto marge laten zien, maar juist deze activiteiten blijken vaak om een grote personele inzet te vragen. Op sommige gebieden is er inclusief personele kosten sprake van een netto investering. Dat kan doordat NIBI-leden contributie betalen en op die manier bijdragen aan het maken van *Bionieuws*, maar ook aan het realiseren van alle andere belangrijke doelen van het NIBI.

gepubliceerd. Als je bezig bent met een oriëntatie in de arbeidsmarkt, levert dat onderzoek een beeld van nieuwe kansen. Voor leden was er ook de mogelijkheid om eens een op een te praten over de carrière. Van die mogelijkheid werd tientallen keren gebruik gemaakt. Onzichtbaar maar wel voor de leden was het werk aan het imago van de biologie. Door consequent en met passie uit te dragen dat biologie hét vak is van gezondheid, voeding en duurzaamheid en zo je wilt ook energie, komt de biologie langzamerhand op een andere manier op de kaart te staan. Dat is goed voor de werkgelegenheid van onze leden. Door te positioneren ontstaat ook

nieuw werk. We geven nu al aan dat er in de gezondheidszorg van straks meer biologen nodig zijn om uit te leggen wat de betekenis is van een *full genome* onderzoek. Ook bij voeding gaat geïnformeerdheid steeds meer spelen. De rol van de bioloog wordt daar onmisbaar ook in de richting van het grote publiek. Je zou graag zien dat meer mensen zich aansluiten bij het NIBI om meer van dat onzichtbare werk mogelijk te maken.

Arbeidsmarkt
Het NIBI weet als geen ander hoe de arbeidsmarkt voor biologen in
Vervolg op volgende pagina

Vervolg jaarverslag 2014

elkaar zit. Door gedegen onderzoek hebben we een beeld van alle plaatsen waar biologische kennis een grote rol speelt. Je staat versteld van de waaier van vakken en functies waar de bioloog aan het werk komt. Het werk in de wetenschap en bij bedrijven en instellingen mag worden gezien. We hebben alle informatie over de arbeidsmarkt volop gebruikt in de arbeidsmarktvoorlichting aan studenten. Daarnaast hebben we de moderne biologie weer zichtbaar gemaakt voor 24.000 havo- en vwo-leerlingen, die via hun docent een Studiespecial Biologie hebben gekregen. Het zal niet alleen aan de Studiespecial liggen, maar de opleidingen in alle soorten van biologie hebben niet te klagen over de instroom van studenten. Jonge mensen hebben steeds meer in de gaten dat biologische kennis hoort bij de wereld van morgen. Je ziet het niet, maar uiteraard bestoken we ook de politiek met de kennis uit ons marktonderzoek. Iedereen moet door hebben dat biologische kennis geleverd door mensen met passie een economische factor is. In 2014 hebben we vanuit de positie in het adviescollege voor het laboratorium onderwijs (mbo) ook gewerkt aan borgen van de invloed van bedrijven en instellingen op de inhoud van dat onderwijs. Een zelfde activiteit is aan de orde in het hbo. Daar nemen we deel aan de adviesstructuur die wordt georganiseerd door het Domein Applied Sciences.

Hoger onderwijs en wetenschap

In 2014 is in het Overleg Hoger Onderwijs Biowetenschappen (OHOB) veel aandacht besteed aan de op handen zijnde clustervisitaties voor alle biologie opleidingen. Op basis van de rapporten over Nieuwe Biologie werd in het overleg een domein specifiek referentiekader gemaakt en werden ook alle afspraken rond de visities voorbereid. In het OHOB is ook gesproken over de mogelijkheid om gezamenlijk onderwijs te ontwikkelen of trainingen te organiseren. Het NIBI heeft inmiddels de NIBI Academie in het leven geroepen aan de hand van de behoefte zaken concreet te regelen. In de discussie over meer publieke aandacht en geld voor hoger onderwijs en wetenschap zijn in 2014 weinig concrete wapenfeiten te melden. Het NIBI heeft wel constant en consequent en met passie laten zien

dat het overeind houden van excellente biologische wetenschap niet zonder investering kan. Er is gereageerd op de Wetenschapsvisie en een beroep gedaan op de overheid om de afspraak na te komen die samen gaat met het invoeren van een nieuw leenstelsel. Dit niet al te zichtbare werk blijft ook in 2015 volop aan de orde.

Voortgezet onderwijs

Van oudsher beweegt het NIBI zich met haar activiteiten in de bovenbouw van havo en vwo. Daar is in 2014 verandering in gekomen. We willen meer. Ook in de onderbouw en in het vmbo is passie voor biologie belangrijk. Naast de NIBI-conferentie voor de bovenbouw, is een conferentie georganiseerd voor de genoemde doelgroep. Met bijna 200 deelnemers was dit direct een geslaagd initiatief. Naast conferenties is er aanbod geweest van nascholingen in kleiner verband en verder is er gewerkt aan lesmateriaal op gebied van planten. Het lijkt alweer een tijd geleden dat de

nieuwe examenprogramma's voor havo en vwo zijn goedgekeurd, maar het is pas sinds 2013 dat alle leerlingen er mee te maken kregen in 4 havo of vwo. Het lijkt er op dat de docenten de vernieuwing prima gestalte kunnen geven in de les. De kansen om contexten te presenteren waarin mensen met passie biologie gebruiken zijn legio. Gevolg van de NIBI-bemoeienis met het examenprogramma is dat we overal worden gevraagd om advies te geven. We adviseren over duurzaamheid in het onderwijs, maar ook over aansluiting tussen verschillende soorten van onderwijs.

Primair onderwijs

2014 gaat de boeken in als een jaar waarin we, na lang doorzetten, een stevige voet aan de grond lijken te krijgen in het basisonderwijs. De Natuur, Wetenschap en Techniek (NWT) conferentie werd door een record aantal van 350 deelnemers bijgewoond. Allerlei partijen weten ons te vinden als het gaat om

communicatie met de doelgroep van leerkrachten in het basisonderwijs. Het lijkt erop dat onder die leerkrachten mensen te vinden zijn met passie voor biologie en voor NWT. De verbreding van biologie naar NWT zorgt er voor dat we in teamtrainingen samen met de leerkrachten hele schoolwerkplannen kunnen vullen van groep 1 tot en met groep 8. Het is voor scholen een hele investering in tijd en geld om dit pad op te gaan, maar de belangstelling neemt toe. Samen met anderen hebben we een beroep gedaan op de minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap om de zaakvakken in het basisonderwijs een serieuzere plaats te geven. Of het aan het onzichtbare werk ligt of niet, vanaf 2020 moeten alle scholen een serieus plan van aanpak gereed hebben.

Netwerken

Het jaar 2014 stond ook weer in het teken van netwerken. Een groot aantal organisaties doet een beroep op het NIBI om mee te denken.

Het gaat dan om meedenken over communicatie, over implementatie van duurzaamheid in het onderwijs, over samenwerkingsverbanden en nog veel meer. Vaak is er ook aanleiding om samen te werken. Binnen de biologie zijn veel organisaties actief, allemaal met hun eigen rol. Het NIBI kan vanuit haar eigen rol verbinden. Door te verbinden kunnen we veel meer betekenen in de maatschappelijke communicatie. Dat het nodig is om meer van de passie voor biologie neer te leggen in de maatschappij is evident, dat het communicatieplan nog niet af is ook. De biologie verandert razendsnel, de maatschappij verandert razendsnel, mensen veranderen razendsnel. Wat te doen? Wat ons betreft wordt 2015 het jaar van razendsnelle verbindingen, van gezamenlijke acties, van nieuwe strategische stappen, van NIBI 2.0 en van nog meer PASSIE voor het vak.

Leen van den Oever
directeur

Uitnodiging Algemene Vergadering van het Nederlands Instituut voor Biologie

De vergadering wordt gehouden op 22 april 2015 op het NIBI-bureau (Catharijnesingel 54, 3511 GC Utrecht). Aanvang 17.00 uur.

Agenda voor de Algemene Vergadering:

- 1) Opening van de vergadering door de voorzitter, vaststellen van de agenda, mededelingen en ingekomen stukken.
- 2) Vaststelling van het verslag van de Algemene Vergadering gehouden op 23 april 2014 (zie www.nibi.nl voor het verslag).
- 3) Bespreking en vaststelling van het jaarverslag 2014 zoals dat is gepubliceerd in dit nummer van *Bionieuws*.

- 4) Bespreking van de jaarrekening 2014 en de begroting 2015 zoals die zijn gepubliceerd in dit nummer van *Bionieuws*.

- 5) Verslag van de kascommissie, benoeming kascommissie.

- 6) Vaststelling van de jaarrekening 2014 en vaststelling van de begroting 2015. Vaststelling van de contributie, het bestuur stelt voor om de contributie voor 2016 ongewijzigd vast te stellen op € 103,- (€ 95,- bij automatische incasso). Tarief

collectieve lidmaatschappen € 80,- per persoon per jaar (betaling via één factuur per collectief). Studenten (tot en met het jaar waarin men 26 wordt) € 20,- per jaar, daarna wordt het lidmaatschap voortgezet tegen de normale contributie.

- 7) Bestuursverkiezing. Tussentijds aftredend zijn: ir. Marjolijn Coppens, prof. dr. Oscar Kuipers, drs. John van der Willik en Michiel Boekhout, MSc. Aftredend en niet herkiesbaar is: prof. dr. ir. Rudy Rabbinge. Aftredend en herkiesbaar zijn: prof. dr. Stanley Brul,

drs. Bas Reichert en drs. Harm Jaap Smit. Het bestuur stelt voor om in de vacatures die zijn ontstaan de volgende personen te benoemen: dr. Menno Wierdsma, dr. Ruben Kok, dr. Niek Persoon, prof. dr. Bert Poolman en ir. John van Ruiten

- 8) NIBI strategie voor de korte en middellange termijn.

- 9) Rondvraag en sluiting.